

I0610407

TOELICHTING, behorende bij het besluit van de Verenigde Vergadering van het Waterschap De Groote Waard dd. 18 maart 1999 tot vaststelling van de peilen van de waterstand in het bemalingsgebied van het gemaal "Hoogezandsepolder".

INHOUD

HOOFDSTUK I: INLEIDING	3
HOOFDSTUK II: INVENTARISATIE	4
II.1: Waterstaatkundige situatie	4
II.2: Bodemgesteldheid	4
II.3: Bodemgebruik	5
II.4: Hoogteligging	5
II.5: Drooglegging	5
II.6: Gebouwen, kunstwerken, dijken en wegen	6
II.7: Kwel c.q. inzijging	6
II.8: Waterkwaliteit	6
<i>II.8.1: Algemeen</i>	6
<i>II.8.2: Biologische waterkwaliteit</i>	6
<i>II.8.3: Eutrofiëring</i>	6
<i>II.8.4: Chloride</i>	7
<i>II.8.5: Waterdiepten</i>	7
II.9: Recreatie	7
II.10: Milieu, natuur en landschap	7
HOOFDSTUK III: ONTWERP-PEILEN	8
HOOFDSTUK IV: CONCLUSIES	9

Kaartbijlagen:

1. Waterstaatkundige kaart
2. Bodemkaart
3. Cultuurkaart
4. Planologische kaart
5. Hoogtekaart

HOOFDSTUK I: Inleiding

Het bemalingsgebied "Hoogezandsepolder" ligt in z'n geheel binnen het grondgebied van de gemeente Cromstrijen.

De oppervlakte van het bemalingsgebied bedraagt 640 ha.

Het huidige peilbesluit voor het bemalingsgebied is vastgesteld door de Verenigde Vergadering van het waterschap de Hoeksche Waard op 25 maart 1976 en goedgekeurd door gedeputeerde staten op 30 maart 1977 (nr. B 579).

Het peilbesluit dient te worden herzien omdat de geldigheidsduur van het vigerende peilbesluit is verstreken.

Bij de voorbereiding is het concept-peilbesluit voor commentaar toegezonden aan de hierna volgende instanties:

- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (Consulentschap Natuur-, Bos-, Landschap-, en Faunabeheer);
- Provincie Zuid-Holland, Dienst Water en Milieu;
- Zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden;
- Gemeente Cromstrijen.

Het commentaar betrof enkele op- en aanmerkingen, welke, voor zover mogelijk, in de toelichting zijn verwerkt. Het aspect waterkwaliteit is in nauw overleg met het zuiveringsschap opgesteld.

De reacties naar aanleiding van de ter visie legging zijn verwerkt in het inspraakrapport voor de peilbesluiten van de Polder Cromstrijen, Hoogezandsepolder, Torensteepolder, Westersepolder en de Molenpolder. Voor de Hoogezandsepolder zijn geen reacties ontvangen.

Het bemalingsgebied is aangegeven op de waterstaatkundige kaart (kaartbijlage 1).

HOOFDSTUK II: Inventarisatie

II.1: Waterstaatkundige situatie

In de huidige situatie worden de volgende peilen gehandhaafd:

peilgebied	peil
nr. 1	zomerpeil N.A.P. - 1.10 m winterpeil N.A.P. - 1.30 m

tabel 1: peilen landelijk gebied

Het overtollige water wordt uitgeslagen via gemaal "Hoogezandsepolder" op het Hollandsch Diep. De capaciteit van het gemaal bedraagt 72 m³/min.

De wateraanvoer vindt plaats via het pomphuis van het gemaal. Voor het gebied wordt als afvoernorm 1.5 l/s/ha en als aanvoernorm 0.4 l/s/ha gehanteerd.

De in het peilgebied voorkomende grondwatertrappen (Gt) zijn voornamelijk V/VI en VI.

Binnen het peilgebied komen geen peilafwijkingen voor, waarvoor ontheffing is verleend of welke met ontheffing worden geacht aanwezig te zijn.

De waterstaatkundige situatie is aangegeven op kaartbijlage 1.

II.2: Bodemgesteldheid

Om inzicht te krijgen in de bodemgesteldheid is gebruik gemaakt van de door de Stichting voor Bodemkartering gepubliceerde bodemkaarten (lit. 1).

Omstreeks het begin van de jaartelling bestond het gebied uit een veenlandschap waardoor enkele rivieren, zoals de Maas, hun weg naar zee zochten. Tijdens de transgressiefasen in het Atlanticum werd het veen van het westen uit overstromd door de zee, waarbij klei (afzettingen van Calais) werd afgezet.

Door de vorming van strandwallen langs de kust nam de mariene invloed af en werden de afzettingen van Calais weer overdekt met veen, het Hollandveen. De veengroei ging door totdat het in het Subatlanticum tijdens transgressiefasen (onder andere St. Elisabethsvloed) weer door de zee werd overspoeld en bedekt met jonge zeeklei, de afzettingen van Duinkerke.

Het gebied kan worden gerekend tot een kalkrijke jonge zeekleipolder. Een kenmerk van veel getijde-afzettingen is het voorkomen van een aflopend profiel, hetgeen wil zeggen dat de klei of zavel naar beneden min of meer abrupt overgaat in zeer lichte zavel of zand. Het afzettingsmilieu is hoofdzakelijk brak geweest. Het gebied is een typisch voorbeeld van een aanwas (langgerekt en aangeslibd tegen een bestaande dijk).

De bodemgesteldheid is weergegeven op kaartbijlage 2.

II.3: Bodemgebruik

Het bemalingsgebied is in gebruik voor agrarische doeleinden met akkerbouw.

Het bodemgebruik is zowel in tabel 2 als op kaartbijlage 3 nader aangegeven.

De planologische indeling is gebaseerd op het streekplan Zuid-Holland-Zuid en weergegeven op kaartbijlage 4. De Hoogezandsepolder heeft, conform het streekplan Zuid-Holland-Zuid, hoofdzakelijk een agrarische functie. Tevens heeft het gebied de functie stiltegebied en is het een voorkeurslokatie voor glastuinbouw.

Op dit moment zijn er plannen in voorbereiding, om een gedeelte van dit bemalingsgebied in te richten voor glastuinbouw. Door de betrokken overheidsinstanties is reeds een hiertoe opgestelde intentieverklaring ondertekend.

Aan de zuidrand tegen het Hollands Diep is de functie natuurgebied toegekend.

bodemgebruik	ha	%
akkerland	625	98
overig	15	2
totaal	640	100

tabel 2: bodemgebruik

II.4: Hoogteligging

Topografisch gezien kenmerkt het polderlandschap zich veelal door een vlakke ligging. Hoogteverschillen van vele meters komen niet voor, toch vertoont iedere polder een zeker microreliëf. In aanleg is die reeds gevormd tijdens de sedimentatie periode en na de bedijking nog geaccentueerd door inklinking.

Ten behoeve van de herziening van het peilbesluit is een recente (1996) hoogtecijferkaart opgemaakt van de maaiveldligging.

De maaiveldhoogteligging voor het peilgebied Hoogezandsepolder varieert van N.A.P. - 0.16 m tot N.A.P. + 1.12 m en is gemiddeld N.A.P. + 0.30 m (zie kaartbijlage 5), zodat de gemiddelde drooglegging circa 1.60 m bedraagt.

II.5: Drooglegging

Het bemalingsgebied heeft, gelet op de bodemopbouw en het bodemgebruik, een gewenste minimale en maximale drooglegging van respectievelijk 1.00 m en 1.75 m. Deze norm voor drooglegging wordt in belangrijke mate bepaald door de afwezigheid van zand of veen binnen 1.20 m beneden maaiveld.

II.6: Gebouwen, kunstwerken, dijken en wegen

Binnen het gebied zijn een aantal bedrijfsgebouwen centraal gelegen. In de noordwesthoek langs de Schuringsedijk is bebouwing met een ijsbaan aanwezig.

II.7: Kwel c.q. inzijing

De kwel c.q. inzijing wordt bepaald door het verschil tussen het polderpeil en de stijghoogte van het diepe grondwater enerzijds en de hydrologische eigenschappen en dikte van de slecht-doorlatende laag anderzijds. In de huidige situatie komt in het bemalingsgebied in een zeer geringe mate (0.00 - 0.25 mm/dag) kwel voor (lit. 2). Uit het door ICW gevoerde onderzoek naar de wateraanvoerbehoefte voor de Zuidhollandse Eilanden en Waarden is niet af te leiden of wegzijging naar andere gebieden plaatsvindt.

II.8: Waterkwaliteit

In het Waterhuishoudingsplan Zuid-Holland wordt gesteld, dat alle watergangen moeten voldoen aan de ecologisch gerichte doelstelling van het laagste niveau. Dit houdt in dat alle wateren biologisch gezond moeten zijn. De norm hiervoor is waterkwaliteitsklasse IIIb. Tevens moeten vóór het jaar 2000 alle wateren voldoen aan de Milbowa grenswaarden.

II.8.1: Algemeen

In het bemalingsgebied Hoogezandsepolder ligt een meetpunt in oppervlaktewater, circa 400 m noordoostelijk van het gemaal. Dit meetpunt wordt door het zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden sinds 1983 regelmatig bemonsterd met uitzondering van 1985 tot en met 1987 (zie bijlage 1).

De waterkwaliteit wordt beschreven aan de hand van het biologisch beoordelingssysteem voor de grotere wateren zoals deze in West-Nederland wordt gehanteerd. Vervolgens wordt ingegaan op de eutrofiëringsparameters, totaal-stikstof, totaal fosfaat en het chloridegehalte in het oppervlaktewater in het bemalingsgebied.

II.8.2: Biologische waterkwaliteit

De biologische waterkwaliteit varieert van zeer matig (IVb) tot matig (IVa) en voldoet hiermee niet aan de doelstelling 'biologisch gezond' (goed of beter). Sinds 1983 is de biologische waterkwaliteit in de polder vrijwel onveranderd gebleven.

II.8.3: Eutrofiëring

Het stikstofgehalte ligt in de zomer gemiddeld met een factor 2 boven de grenswaarde. Sinds 1995 nadert het stikstofgehalte de grenswaarde. In 1996 werd zelfs voldaan aan de grenswaarde. Het fosfaatgehalte overschrijdt de grenswaarde over het algemeen met 50 procent. Gezien de schommelingen in het fosfaatgehalte van de afgelopen 10 jaar zal het fosfaatgehalte de komende jaren nog niet kunnen voldoen aan de grenswaarde. Op dit moment vinden nog enkele ongerioleerde lozingen op polderwater plaats. Sanering van deze lozingen en wellicht verminderde uitspoeling vanuit de landbouw zou het mogelijk moeten maken om ook voor fosfaat de grenswaarde te halen.

II.8.4: Chloride

Het chloridegehalte is in het gebied meestal lager dan 200 mg/l. Zelfs in droge jaren. Aan de chloridenorm voor het gebruik van oppervlaktewater voor glastuinbouw (200 mg/l) kan derhalve goed worden voldaan.

II.8.5: Waterdiepten

In het Integraal Waterbeheersplan Zuid-Holland Zuid 2 is aangegeven, dat dient te worden gestreefd naar een minimale waterdiepte van 1.00 m bij vigerend zomerpeil. In het gebiedsgerichte plan 'Water op peil' zijn de watergangen onderverdeeld in een vijftal categorieën, waarbij gelijktijdig een prioriteit is aangegeven. Voor deze planperiode (1996 - 2002) zijn plannen omtrent de kleinere watergangen niet opgenomen. In de volgende periode zal onderzocht worden of het verruimen van de kleinere watergangen op basis van onder andere bodemgesteldheid of middels peilopzetten (proef in huidige planperiode) is te realiseren.

Voor het watergangenstelsel in het onderhavige bemalingsgebied is in tabel 3 een overzicht weergegeven van de aanwezige waterdiepten bij zomerpeil.

waterdiepte	lengte	aantal watergangen
< 0.25 m	-	-
> 0.25 m en < 0.50 m	-	-
> 0.50 m en < 0.75 m	1070	1
> 0.75 m en < 1.00 m	1480	3
> 1.00 m	660	1

tabel 3: overzicht waterdiepten

II.9: Recreatie

Ten zuiden van het gebied ligt het Hollandsch Diep/Haringvliet met de vele recreatiemogelijkheden langs en op het water.

Voor de Hoogezandsepolder beperkt de recreatie zich tot medegebruik van dijk- en polderwegen.

II.10: Milieu, natuur en landschap

Het landschap in de Hoogezandsepolder draagt een open karakter.

Het gebied wordt in het noorden begrensd door de Schuringsdijk in het oosten door de kade met de polder Raepshille, in het zuiden door de rivierdijk en in het westen door het aanvoerkanaal naar het gemaal 'polder Cromstrijen'.

HOOFDSTUK III: Ontwerp-peilen

In vergelijking met de periode bij het opstellen van het vigerende peil is geen verandering opgetreden in de waterstaatkundige situatie.

Een noemenswaardige maaiveldaling heeft niet plaatsgevonden, terwijl ook de kwel/wegzijing nagenoeg onveranderd is gebleven.

De thans vast te stellen peilen voor de peilgebieden worden, gelet op de afweging van de belangen en het overleg met de daarbij betrokken instanties, zoals deze in hoofdstuk 2 van de toelichting zijn verwoord, aldus vastgesteld:

peilgebied	peil
nr. 1	zomerpeil N.A.P. - 1.10 m winterpeil N.A.P. - 1.30 m

tabel 4: ontwerp-peilen

HOOFDSTUK IV: Conclusies

Omdat de vast te stellen peilen niet afwijken van de thans vigerende c.q. gehandhaafde peilen zullen er ook geen wijzigingen met betrekking tot zetting, mogelijke schade aan gebouwen, kunstwerken, wegen en dijken, kwelsituatie, waterkwaliteit en natuur optreden.

Met betrekking tot de eventuele verbetering van de waterkwaliteit kan worden vermeld, dat bij de plannen voor de inrichting van een glastuinbouwgebied de afwatering zal worden veranderd. Daarbij zal tevens de mogelijkheid worden onderzocht voor de aanleg van een inlaat c.q. doorspoelmogelijkheid. Hierbij zal een afweging plaatsvinden tussen investering en effecten.

Klaaswaal, 18 maart 1999.

Dijkgraaf en heemraden
van het waterschap De Grootte Waard.

Literatuur

1. Anonymus; meerdere jaren.
Bodemkaart van Nederland, 1 : 50.000, deel 43 oost
Stichting voor Bodemkartering, Oosterbeek.
2. Anonymus; 1987.
Wateraanvoerbehoefte Zuidhollandse Eilanden en Waarden Instituut voor
Cultuurtechniek en Waterhuishouding, Wageningen.
3. Anonymus; 1998.
Ontwerp-Streekplan Zuid-Holland Zuid.
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland.